

развива голяма култура; тиражът на българските книги е от 1 000 до 2 000 екземпляра. Нека увеличим българското население, българските читатели: така ще се развива по-бързо и по-нашироко българската култура. Нека съберем всички българи под един покрив, нека увеличим богатствата и данъците в количеството на данъкоплатците, нека стане българският народ богат, за да може да развие една богата култура.”¹⁶

Функциите на Яворов като задграничен представител на ВМОРО в София го поставят в непрекъсната връзка с Тодор Александров, който се старае да осъществи на дело това, което се прокламира от страниците на вестника. А общите цели, които преследват са да се заздравят Вътрешната македоно-одринска организация /ВМОРО/. Да се укрепи вярата на населението в нея. Да се разбере, че в борбата си за автономия Македония трябва да разчита на собствените си сили. Да се извлече максимална полза от противоречията на Великите сили. Вниманието да е насочено и към вътрешното положение на Турция, и към агресивните намерения на шовинистична Сърбия и на бълнуващата за Византийска империя Гърция.

В навечерието на Балканската война Яворов горещо вярва, че е наближил часът, когато една права кауза ще възтържествува и в земята на сълзите и кървавите турски изстъпления ще настъпи краят на вековната тирания.

На 17 септември 1912 г. България обявява обща мобилизация. Преди да започне войната обаче е необходимо въоръжени чети на ВМОРО да навлязат в Македония, за да подготвят населението и да улеснят настъплението на българската армия. Захвърлил всички свои творчески планове и служебни ангажменти, като драматург в Народния театър, Яворов трескаво се готви да влезе в Македония като войвода със своя чета.

Когато се говори за активната роля на автора на “Хайдушки копнения” в македонското движение, трябва да се отдели внимание и на един съществен факт, който досега не е бил предмет на специално проучване. Това е, че Лора влиза в живота му, когато той с мислите и с делата си е всецяло отдаден на македонската кауза. Тя споделя надеждите и очакванията му и става негов доверен другар и ценен помощник в революционната борба. Още преди да са се

---

16. в. Зора. XXI, Sp. 6115, 29 опт. 1939, с. 6.